

RELOTGE

De vegades penso que la generalització de l'ús dels rellotges portàtils deu haver estat una de les revolucions més profundes de la vida de la humanitat, en l'època moderna. Una revolució silenciosa i lenta, quasi imperceptible en les seves manifestacions, però de conseqüències subtilment acusades. El sentiment del temps ha d'haver canviat d'una manera notable en l'home mitjà, quan aquest ha començat a tenir al seu abast la màquina domèstica o personal del rellotge. El rellotge de sol, el rellotge d'arena, qualsevol altre procediment rudimentari d'enregistrar el pas del temps, eren, segons sembla, unes formes de constatació exteriors i rígides: no arribaven a afectar la consciència de temporalitat que, més o menys instintiva, tenia l'individu. El fet que hi hagués una abundant literatura gnòmica, de sentit lúgu-